

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 106/04-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2005 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Juraja Horvátha a Jána Lubyho prerokoval sťažnosť IGM Emballagentechnik Gesellschaft m. b. H., so sídlom V., Rakúska republika, zastúpenej advokátom JUDr. B. M., Č., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 92/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo IGM Emballagentechnik Gesellschaft m. b. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 92/99 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 92/99 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. IGM Emballagentechnik Gesellschaft m. b. H. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Krajský súd v Banskej Bystrici p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici j e p o v i n n ý uhradiť IGM Emballagentechnik Gesellschaft m. b. H. trovy právneho zastúpenia v sume 8 796 Sk (slovom osemtisíc sedemstodevät'desiatšesť slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. B. M., Č., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 106/04-16 zo 7. apríla 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť IGM Emballagentechnik Gesellschaft m. b. H. (ďalej len „sťažovateľka“) v časti, ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 92/99.

Na základe výzvy ústavného súdu z 8. júna 2004 sa k sťažnosti písomne vyjadril krajský súd podaním sp. zn. Spr. 959/04 zo 6. júla 2004, v ktorom uviedol, že vo veci vedenej pod sp. zn. 36 Cb 92/99 bolo nariadené dosiaľ iba jedno pojednávanie na 13. november 2001. Ďalej z vyjadrenia vyplýva: *„V posudzovanom prípade úpadca od samého začiatku konkurzného konania spochybňuje otázky majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Riešenie ustálenia majetkovej podstaty je predmetom celkom šiestich incidenčných žalôb, v ktorých sa jednotlivé časti majetku vzájomne prelínajú*

a správkyňa konkurznej podstaty má značné problémy s identifikáciou majetku patriaceho do konkurznej podstaty, ako aj zabezpečením tohto majetku. Otázky vlastníctva sa riešia prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní, pretože chýbajú doklady preukazujúce vlastníctvo a ku vlastníctvu sa hlásia viaceré subjekty. Vzhľadom na to, že z dôvodu nezrovnalosti dokladov nie je možné jednoznačne určiť, komu prináleží vlastnícke právo, ako aj kde sa konkrétny majetok nachádza, je potrebné vyčkat' na závery šetrenia polície, tak aj prokuratúry, ktorých sa správkyňa pravidelne aktívne zúčastňuje. (...) Pokiaľ teda došlo v konkrétnom prípade k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (...) neboli prieťahy v konaní spôsobené postupom súdu.“

Sťažovateľka zaujala stanovisko k vyjadreniu krajského súdu podaním právneho zástupcu z 2. septembra 2004, v ktorom okrem iného uviedla, že „(...) jediný, kto sa procesne má zaoberať otázkou vlastníctva v prejednávanej veci tak, aby mohlo byť o našej incidenčnej žalobe rozhodnuté (prejudiciálne vyriešenie otázky vlastníctva), odôvodňuje svoju nečinnosť prenesením sa tohto rozhodnutia o otázke vlastníctva na orgány činné v trestnom konaní. (...) Až na základe vykonania dôkazov v tomto konaní a zistenia skutkového stavu môže súd vec rozhodnúť (irelevantné je tvrdenie o konaniach v iných veciach bez vzťahu k účastníkom, najmä nie konanie trestné)“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne predložených vyjadrení účastníkov a obsahu predloženého spisu.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a zo spisu krajského súdu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania:

- 1. október 1999 - sťažovateľka podala krajskému súdu „návrh na vydanie vecí“ zahrnutých do konkurznej podstaty spoločnosti KOVPAK, spol. s r. o. (ďalej len „úpadca“);

- 12. jún 2000 - krajský súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, ktorý sťažovateľka zaplatila 3. júla 2000;
- 10. október 2001 - krajský súd nariadil pojednávanie na 13. november 2001, ktoré bolo na základe žiadosti správkyne konkurznej podstaty úpadcu (ďalej len „žalovaná“) odročené;
- 9. október 2003 - okresný súd nariadil pojednávanie na 24. október 2003, ktoré bolo z dôvodu vznesenia námietky zaujatosti sťažovateľkou proti predsedovi senátu krajského súdu odročené;
- 10. november 2003 - spis bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý 19. novembra 2003 uznesením sp. zn. Ndob 581/03 rozhodol, že sudca krajského súdu nie je vylúčený z pojednávania a rozhodnutia veci (spis bol vrátený krajskému súdu 18. decembra 2003).

Od 18. decembra 2003 nebol vo veci vykonaný žiaden úkon.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Článok 48 ods. 2 ústavy zakotvuje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 98/99, II. ÚS 64/99, IV. ÚS 232/03, IV. ÚS 200/04).

Judikatúra ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 74/02) sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právnej a faktickej zložitosti veci (1), správania účastníka konania (2) a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (3).

1) V právnej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 36 Cb 92/99 je predmetom konania nárok sťažovateľky „na vydanie vecí“ zahrnutých do konkurznej podstaty úpadcu. Zo skutočností uvedených sťažovateľkou, krajským súdom a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o právnej zložitosti veci. Ústavný súd však konštatuje určitú mieru faktickej zložitosti veci, ktorá vychádza z toho, že sťažovateľka nepredložila listinné dôkazy potvrdzujúce oprávnenosť jej nároku a navyše riešenie ustálenia majetkovej podstaty predmetných vecí je predmetom iných konaní.

Krajský súd vo svojom citovanom vyjadrení k sťažnosti nepoukázal na právnu ani faktickú zložitosť veci.

2) Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníka konania, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka v značnej miere prispela k zbytočným prieťahom v konaní. Vyplýva to z predloženého súdneho spisu, z ktorého ústavný súd zistil, že:

- sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh po vyše deviatich mesiacoch od podania návrhu napriek tomu, že poplatková povinnosť jej vznikla podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov podaním návrhu (žaloby);
- sťažovateľka nepredložila krajskému súdu ani odporkyni dostatočné dôkazy preukazujúce jej vlastníctvo označených vecí (predložila len kópie, ktoré nie sú totožné s originálmi evidovanými v účtovníctve úpadcu).

Sťažovateľka vzniesla aj námietku zaujatosti zákonného sudcu, ktorú najvyšší súd uznesením sp. zn. Ndob 581/03 z 19. novembra 2003 zamietol. V súvislosti s procesnými

úkonmi účastníkov konania ústavný súd už vyslovil, že využitie možností daných sťažovateľom Občianskym súdnym poriadkom na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie konania, ale nemožno to kvalifikovať ako postup súdu, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. II. ÚS 31/01, IV. ÚS 195/04).

3) Pokiaľ ide o postup samotného krajského súdu, ústavný súd dospel k záveru, že konanie krajského súdu je poznačené nečinnosťou. Ide najmä o obdobie:

- od 1. októbra 1999 (podanie návrhu) do 12. júna 2000 (výzva na zaplatenie poplatku za návrh), t. j. viac ako 8 mesiacov;
- od 3. júla 2000 (zaplatenie poplatku za návrh) do 10. októbra 2001 (nariadenie pojednávania na 13. november 2001), t. j. viac ako 15 mesiacov;
- od 13. novembra 2001 (pojednávanie) do 9. októbra 2003 (predvolanie účastníkov na pojednávanie), t. j. viac ako 22 mesiacov;
- od 18. decembra 2003 (spis vrátený krajskému súdu) do rozhodnutia ústavného súdu, t. j. viac ako 15 mesiacov.

Rýchlosť, účinnosť a výsledok (odstránenie právnej neistoty účastníka) každého súdneho konania sú podmienené (subjektívne i objektívne) charakterom, ako aj právnou a faktickou zložitou predjednávanej veci, správaním účastníka súdneho konania, ako aj činnosťou súdu. Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Ústavný súd je toho názoru, že úkony krajského súdu nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky (za také úkony nemožno považovať 2 nariadené pojednávania). Jeho konanie je poznačené nečinnosťou, pre ktorú ústavný súd nezistil žiaden procesne významný dôvod.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Cb 92/99 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj

k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. IV. ÚS 77/04).

III.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde krajskému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 36 Cb 92/99 konal bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti *„s prihliadnutím na dôležitosť uplatnených nárokov a hodnotu“* jej *„patriaceho majetkového práva (...), s ktorými nemôže pre nečinnosť súdu disponovať“*, žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 000 Sk.

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil všetky skutočnosti zakladajúce porušenie označeného základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, spočívajúce v nekonaní krajského súdu, pričom ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk. Táto suma zohľadňuje jednak závažnosť predmetu konania pre sťažovateľku, v ktorom vznikli zbytočné prietahy spôsobené nečinnosťou okresného súdu, ale aj podiel sťažovateľky na zbytočných prietahoch v namietanom konaní.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. B. M., Č., a priznal jej úhradu trov konania v hodnote 8 796 Sk (slovom osemtisíc sedemstodeväťdesiatšesť slovenských korún), a to za dva úkony právnej služby [§ 1 ods. 3,

§ 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) platnej do 31. decembra 2004] v hodnote 4 270 Sk (prípravu a prevzatie veci a písomné vyhotovenie podania vo veci samej). Základom pre výpočet odmeny za dva úkony právnej služby bola nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2002 vo výške 12 811 Sk. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľky dvakrát aj náhradu režijného paušálu po 128 Sk (§ 19 vyhlášky).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2005